

מעדני אשה

י"ל ע"י מכון מעדני אשה

האם לפי רבי שמעון אפשר לקיים סעודה שלישית בשבת בדברי תורה ולא צריך לאכול פת?

בפרשתן כ"ג ג' אם בחקותי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם.

איתא בזוהר פרשת אמור ע"מ צ"ה, ומובא להלכה במגן אברהם הלכות פסח סימן תמ"ד ס"ק ב' שרבי שמעון בר יוחאי היה מקיים מצות סעודה שלישית בערב פסח שחל בשבת ע"י לימוד התורה.

יש להקשות: איך אפשר לקיים מצות אכילת סעודה שלישית ע"י תורה, וכי תורה היא אוכל, כך מקשה בערוך השלחן אור"ח סימן תמ"ד ס"ק ו', וכן בשם משמואל פרשת וישב, וכן בשו"ת רב פעלים יור"ד סימן נ"ה.

איכא כמה תרופים:

א. אילו היה חיוב אכילה לא היה שייך זה כמו שלא יצא ידי חובת אכילת מצה בתורה, אלא ודאי כי מחמת שהמצוה היא העונג שבה והם שהיה להם העונג מתורה היו יוצאין בזה. וכן איתא בפוסקים שיש אומרים שהמתענג מתענית רשאי להתענות, ואף האוסרים, הוא מטעם שאף שיש בו תענוג מצד אחד, יש בו נמי עינוי מצד אחר, כך תירץ בשם משמואל פרשת וישב.

יש להקשות: אי"כ מדוע רק סעודה שלישית יצא בדברי תורה ולא בשאר סעודות, וכן מדוע בשאר שבתות נמי לא יצא ידי חובת סעודה שלישית בדברי תורה.

ב. בשבת ערב פסח בעל כרחך לא נצטוונו כלל על ג' סעודות כיון שאי אפשר מידי דהוה ליוה"כ שחל בשבת וה"ה שבת ערב פסח לענין סעודה שלישית, דאפילו אם נאמר דאיסור אכילת מצה בערב פסח הוא מדרבנן מ"מ הא מצונו במצות עשה גמורות שנדחו בשב ואל תעשה מפני גזירות דרבנן כמו שופר ולולב בשבת וכ"ש שנדחה מצוה דסעודה שלישית וכיון שכן בטלה לה בשבת זו מצוה דסעודה שלישית וכיון דסעודה גמורה אי אפשר ממילא דאין שייך למלאותה בפירות או בבשר ודגים שאין צורך כלל בזה, ועוד דודאי גם מן התורה מצוה לאכול הכזית מצה לתיאבון, וזהו טעמו של רשב"י שעסק בתורה מפני שאין מצוה כלל בשבת זו לאכול סעודה שלישית, כך תירץ בערוך השלחן אורח חיים הלכות פסח סימן תמ"ד ס"ק ו'.

ובפרדס יוסף פרשת אמור ע"מ רע"ב בדפוס ישן מביא דברי צחות מהג"ר יושע בער סאלאווייטשיק מבריסק זצ"ל פעם אחת היה באכסנייה בשבת ולא היה לחם משנה, ושאל לו אחד הרי אפשר לצאת סעודה שלישית בדברי תורה, וענה הרי אפשר שאחד מהשומעים יסתור את דברי ואשאר בלא תורה ובלא שלש סעודות.

מעדני אשה: נראה בדרך רמז זה הכוונה בפסוק בפרשתן "אם בחקותי תלכו" אם תלמדו תורה, אז "מצותי תשמרו" דרך זה תקיימו מצוות כגון סעודה שלישית.

איך יכול להיות שרבי שמעון בר יוחאי איים על רבו שימסרנו למלכות?

בפרשתן כ"ג ג' אם בחקותי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם.

איתא בגמ' פסחים קי"ב ע"א כשהיה רבי עקיבא בבית האסורים בא לבקרו **רבי שמעון בר יוחאי** ואמר לו רבי למדני תורה, אמר איני מלמדך, אמר לו אם אין אתה מלמדני אני אומר ליוחאי אבא ומוסרך למלכות.

יש להקשות: איך יכול להיות שהתנא האלוקי רבי שמעון ידבר כך לרבו ומאיים עליו שאם לא ילמדני תורה ימסור אותו למלכות, כך הקשה בבן יהוידע פסחים.

שמעתי תירוץ נפלא בשם מרן הדברי יציב ז"ע: דחס ושלום לחשוב לרגע שרבי שמעון היה כוונתו לאיים על רבו, אלא דהתנא האלוקי רבי שמעון התחנן על נפשו, דע לך רבי שאדם בלא תורה מסוגל להגיע למדרגה הכי פחותה עד כדי להיות רוצח ומסור, לכן התחנן על נפשו רבי תרחם עלי למדני תורה, ואם לאו שלא יהא לי תורה אהיה ח"ו מסור, אי"כ חייב אתה ללמדני תורה, ולא שמאיים עליו, אלא שביקש שירחם עליו.

מעדני אשה: נראה בדרך רמז זה הכוונה בפסוק בפרשתן "אם בחקותי תלכו" אם תלמדו תורה, אז "מצותי תשמרו" תוכלו לקיים את המצוות שיהא לכם שמירה.

וכן איתא בגמ' סוכה נ"ב וכן בקידושין ל' עמוד ב' בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין, **ובמסילת ישרים פרק ה' כתב דבר נפלא על דברי גמ' הנ"ל:** בדרך משל באדם שילך לרופא ויתן לו תרופה למחלתו, אם יקח תרופה אחרת ממה שצוהו לו הרופא לא יתרפא לעולם ממחלתו, הנמשל הקב"ה נתן לנו תרופה ליצר הרע התורה, ומי שיקח תרופות אחרות נגד היצר הרע לא יתרפא לעולם, חזינן דלהניצל מהיצר הרע יש עצה אחת רק תורה.

תורתנו מגן לנו היא מאירת עינינו

הודעה משמחת לרבבות העולים למירוון
לאלו שקשה להם לעיין בקונטרס המיוחד שיצא לכבוד ל"ג בעומר
יהא אפשר לשמוע שיעורים נפלאים ומתוקים במשנתו של רבי שמעון
ע"י **מערכת קול המעדינים**
0799-360912
וכן עקב עומס המאוינים פתחה קול הלשון קו ישיר
073-2951280

גליון זה נודב ע"י ידידנינו הגאון רבי שלמה זלמן עלבויגוץ שליט"א ראש כולל יד אהרן ירושלים לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי יהא רעוא שזכות הצדיק תגן עליהם להתברך בכל מילי דמיטב	גליון זה נודב ע"י ידידנינו הרה"ג רבי יצחק שלמה רייכער שליט"א ירושלים לעילוי נשמת אביו הרב אליעזר בן הרב צבי רייכער ז"ל נלב"ע ע"ש ק"כ אייר תשס"ז ת.נ.צ.ב.ה.	גליון זה נודב ע"י ידידנינו הגאון רבי משה פריד שליט"א ברזיל ראש כולל מאור התורה לרגל שמחת הבר מצוה לבנו בכורו היניק וחכים כמר שלמה יהונתן נ"יו יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירווה נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח לכל אשר יפנה
גליון זה נודב ע"י ידידנינו הגאון רבי יהושע דוב גלבוואקס שליט"א רב ביהמ"ד נר ישראל ליקוד לעילוי נשמת חמותו ה"ה נחמה רעלא בת ר' ישראל ע"ה ת.נ.צ.ב.ה.	גליון זה נודב ע"י ידידנינו הרה"ג רבי יצחק קאף שליט"א ירושלים מנהל ת"ת עצת אמת לעילוי זקנו הרה"צ רבי מאיר בן הרה"צ רבי אהרן זצ"ל מפיציא נלב"ע כ"י אייר ת.נ.צ.ב.ה.	גליון זה נודב ע"י ידידנינו הרב יעקב מאיר דרייפוס שליט"א לונדון לעילוי נשמת חמיו הרב אברהם שמואל בן חיים יעקב ז"ל וחמותו חווה יוטא בת מרדכי ע"ה ת.נ.צ.ב.ה.
גליון זה נודב ע"י ידידנינו הגאון דוד פרידמן שליט"א ראש כולל בעלזא בית שמש ר"מ בישיבת בעלזא ירושלים לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי יהא רעוא שזכות הצדיק תגן עליהם להתברך בכל מילי דמיטב	גליון זה נודב לרגל יומא דהולוא רבה של מרן הגה"ק בעל הנודע ביהודה זי"ע ועכ"י החל ביום י"ז באייר ל"ב בעומר ת.נ.צ.ב.ה.	גליון זה נודב ע"י ידידנינו הרה"ג דורון יעקב יעקוביוס שליט"א ר"מ בלוס אנג'לס לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי יהא רעוא שזכות הצדיק תגן עליו להתברך בכל מילי דמיטב

איך אכל מהחרובים שהיה ערלה

איך היה מותר לרבי שמעון בר יוחאי

לאכול מעץ החרובים שנברא במערה הרי היא ערלה?

בגמ' שבת ל"ג ע"ב מבואר דכל השנים שהיה רבי שמעון בר יוחאי במערה לא היה לו מה לאכול נעשה לו נס ונברא לרבי שמעון עץ חרובים.

יש להקשות: איך היה מותר לרבי שמעון לאכול בתוך הגי' שנים מן העץ החרובים שנברא במערה, הא הויה ערלה, כך הקשה המהרי"ד מבעל זצ"ל, וכן בשו"ת נבעת הלבונה בסוף הספר, וכן בכרם אפרים מאמר ט', וכן הקשה הגרי"ח קנייבסקי בספרו דרך אמונה הלכות מעשר שני מעשר שני פרק י' הלכה ו'.

איכא כמה תרוצים:

א. נראה לתרץ כיון שלא היה לו מה לאכול היה מותר לאכול, משום פקוח נפש הדוחה כל איסורין שבתורה, מעדני אשר.

אבל יש לדון בתרוץ הנ"ל: כיון שברא הקב"ה את האילן כדי שיהא לו מה לאכול, לא מיסתבר שיברא עץ איסור.

ועוד יש לדון בהנ"ל: ע"פ מה שכתב בחתם סופר אר"ח סימן פ"ג דאוכל מאכל איסור אפילו בהיתר כגון פקוח נפש מטמטם את הלב, והא דבתורת משה פרשת ואתחנן כתב להפיק הארכנו במקום אחר ליישב זאת, ועיין בדרשות הר"ן דרוש י"א מה שכתב בזה וכן כתב הנצי"ב בהעמק דבר שם על הפסוק ובתים מלאים כל טוב וגוי' השמר לך פן תשכח את ה' וגוי' וז"ל אפילו כתלי דחזירי דהותר בז' שכבשו, לכן מסיק השמר לך, כי טבע הדברים האסורים שמטמטם את הלב וכמו שכתוב ונטמתם בס' וגוי' ואפילו אם אוכלן בהיתר.

וכן כתב בשו"ת דברי יציב באר"ח סימן ר"ס דטמטום הלב של מאכלות אסורות שייך אף בחולה שיש בו סכנה האוכל דברים אסורים, משום דהטמטום בעצם המאכל ולא מחמת האיסור, ובוה מבאר הא דאיתא בחולין צ"ד ע"א דאין מוכרין בהמה נבילה לעכו"ם ולהטעותו שהיא שחוטה משום דאסור לגנוב דעת הבריות, ובפרישה יור"ד סימן רכ"ח ס"ק ו' כתב משום דשחוטה טוב לגוף מנבילה, ומבאר מרן דכונת הפרישה הוא משום דמאכל איסור מטמטם את הלב בגשמיות אפילו למי שאין איסור כגון נכרי נבילה, א"כ לא מסתבר שהקב"ה ברא עץ שיטמטם את ר"ש ובנו.

ב. אילן שנברא בדרך נס ליכא ביה חיוב ערלה ומעשרות דכל החיובים של התורה הוא דווקא בדברים שגדלו ע"פ הטבע, וכמו שכתב הרד"ק מלכים ב' פ"ד פסוק ו' שאותו שמן הנס של אלישע פטור מן המעשרות כיון דדבר הנעשה מנס אין לזה חיובים של התורה, וכעין זה איתא בשלי"ה פרשת וישב ומובא בפתחי תשובה יור"ד סימן ס"ב ס"ק ב' וכן בשו"ת משנה שכיר אר"ח סימן קל"ה דבהמה הנוולדה במעשי ניסים אינה טעונה שחוטה.

ג. עץ העולה מאליו ברה"ר הויה הפקר ואין חייב בערלה, והמערה שרבי שמעון היה לא היה שלהם ולא נתכוונו לזכות בהן, כך תירץ בדרך אמונה הלכות מעשר שני מעשר שני פרק י' הלכה ו', ועיין בשו"ת בית יצחק אר"ח סימן ס"ח.

ד. הא דנברא עץ של חרובים לא היה עץ חדש, אלא שהקב"ה הביא ממקום אחר עץ שכבר גדל ג' שנים ועבר שנת הערלה לכן היה מותר לאכול מזה, מעדני אשר.

ה. ע"פ מה שכתב רש"י בסוטה מ"ג ע"ב ד"ה קלא אית ליה דלמ"ד דסבירא להו כרם רבעי אין ערלה נוהגת אלא בכרם שלם, אבל באילן אחד אינו נוהג, א"כ אפשר דרבי שמעון סבר כרם רבעי ולכך לא היה נוהג ערלה כיון דלא היה אלא אילן אחד, מעדני אשר.

אבל הרבה אחרונים: תמהו על רש"י דמה ענין ערלה לרבעי דדוקא לענין רבעי פליגי אם נוהג בכרם שלם אבל ערלה נוהג אפילו באילן אחד, כך הקשה בבעל המאור ברכות ל"ה, וכן הרע"א

בגליון השי"ש ברכות ל"ה, וכן בשו"ת שלו בסימן קע"ו, וכן בשו"ת חתם סופר יור"ד סימן רפ"ה שהביא קושיא זו בשם חמיו הרע"א, וכן הקשה הרשי"ש ברכות ל"ה, ובחשק שלמה סוטה מ"ג ע"ב ובקרו אורה שם אבל ברש"י מבואר כך א"כ אפשר דר"ש סבר כן.

איך קיים רבי שמעון מצוות אכילת מצה וקידוש במערה?

יש להקשות: כל אותם שנים שהיה רבי שמעון במערה, איך קיים מצות אכילת מצה, וכן קידוש, כך הקשה בלקוטי תורה לבעל התניא פרשת שמיי, וכן בשו"ת רב פעלים יור"ד חלק א' סימן נ"ה.

איכא כמה תרוצים:

א. כיון שלא היה יכול לקיים מחמת שהיה אונס, א"כ לא מקרי שביטל המצוות, כך תירץ בשו"ת רב פעלים יור"ד חלק א' סימן נ"ה.

ב. אליהו זכור לטוב הביא לחם פת ויין בעת שהיו צריכין, כיון דאליהו אתי לגביהו ב' פעמים ביום, כך תירץ בספר האשל הרה"ג רבי שבתי ליפשיץ זצ"ל מח"ס סגולות ישראל.

ג. לגבי קידוש אפשר לתרץ שרבי שמעון היה מתלמידי רבי עקיבא, ורע"א סובר במשנה ברכות פרק ז' משנה ח' אפילו אכל שלק והוא מזונו מברך עליו ברכת המזון כיון שזו היא סעודתו, א"כ יש לומר שרשאין לקדש על החרובין כמו שמקדשין על הפת, כך תירץ בשפתי צדיק להרה"ק מפליץ ל"ג בעומר אות ה'.

מעדני אשר: יש לציין דבהגהות יעב"ץ פסחים קי"ד ע"א נמי כתב כן וז"ל שאם אין לו פת ויש לו שאר מאכלים מקדש עליהם, שהסעודה קרויה לחם בכל מקום, וכל דבר שסועד לחמו היא היכא דלא אפשר בפת, ובשו"ת אגרות משה אור"ח חלק ד' סימן מ' אות כ"ה כתב שחידוש גדול היא ואין לסמוך על זה, כיון שלא מובא באף אחד מן הפוסקים.

ד. שמסתבר שהיה לחם בחרובים את כל הטעמים שרצו, וכמו שהיה לישראל במן, וכשם שבני ישראל במדבר היו מקדשים על כוס מן, וכיוונו שהיא בו טעם יין, שהרי יין ממש לא היה להם כמבואר בתרגום שיר השירים על הפסוק שיר השירים א' י"ד כמו כן יש לומר שגם רבי שמעון בן יוחאי קידש על כוס חרובים, כיון שהיה לו טעם יין, כך תירץ בשפתי צדיק להרה"ק מפליץ ל"ג בעומר אות ה'.

מדוע רבי שמעון לא רצה לספר לאשתו איפה הוא מתחבא

הרי בינה יתירה בנשים ולא תספר!

איתא בגמ' שבת ל"ג ע"ב דרבי שמעון בר יוחאי ובנו התחבאו בבית כנסת וכל יום היה אשתו מביאה לחם ומים, כשהגזרה נעשה יותר חזק אמר רבי שמעון לבנו נשים דעתן קלה עליהן דילמא מצערי ליה ומגליא לן בא נתחבא במערה שהיא לא תדע.

יש להקשות: מהא דאמרין בגמ' נדה מ"י ע"ב שבינה יתירה באשה יותר מבאיש, א"כ איך אמרין דדעתם קלה, כך הקשה היפה תואר בבראשית רבה פרשה י"ח, וכן בעיני יעקב נדה מ"ה ע"ב, וכן בריטבי"א נדה.

איכא כמה תרוצים:

א. קודם שנתקלקלה האשה נתן בה בינה יתירה ואחר שחטאה ואין אדם חוטא אלא א"כ נכנס בו רוח שטות נלקח ממנה הבינה, וזה נכלל בקללה והוא ימשול בה, כי מי שהוא נבון וחכם ימשול, כך תירץ העינין יעקב נדה מ"ה ע"ב.

ב. בינה יתירה היינו למהר זמנה שהאשה תבא לכלל דעת הראויה בקרוב זמן מהאיש והא כדאיתא והא כדאיתא, כך תירץ בעץ יוסף שם.

ג. איני מבין הקושיא אפילו שהיא יותר חכם אבל היא אופי שנכנעת מאוד לפחדים וללחצים לכן לא רצה לגלות, וכמו דאיתא בגמ' דילמא מצערא ליה, מעדני אשר.

קיום מצוות תלמוד תורה בקריאת שמע

מדוע כעס רבי שמעון כשיצא מהמערה על אנשים שעובדים הרי סבירא ליה שמקיימים מצות תלמוד תורה בקריאת שמע?

איתא בגמ' מנחות צ"ט ע"ב אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בר יוחאי אפילו לא קרא אדם אלא קריאת שמע שחרית וערבית קיים מצות לא ימוש ודבר זה אסור לאמרו בפני עם הארץ, ורבי אומר מצוה לאמרו בפני עם הארץ.

ולפי זה: ביאר בעיון יעקב סוטה מ"ב ע"א הא דאיתא בגמ' אמר רבי יוחנן משום רבי בר יוחאי משום מלחמה היה אומר לישראל בעת מלחמה שמע ישראל, לומר להם אפילו לא קיימתם אלא קריאת שמע שחרית וערבית אין אתם נמסרים בידם, דרשב"י לשיטתו דבקריאת שמע מקיימים מצות תלמוד תורה, ובזכות לימוד התורה מצליחים במלחמה כדאיתא בגמ' מכות י' ע"א עומדות היו רגלינו במלחמה בזכות שהיו עוסקין בתורה.

יש להקשות: מהא דאמרין בגמ' ברכות ל"ה ע"ב רבי שמעון בר יוחאי אומר אפשר אדם חורש בשעת חרישה וזורע בשעת זריעה וקוצר בשעת קצירה ודש בשעת דישה וזורח בשעת הרוח, תורה מה תהא עליה, אלא בזמן שישראל עושין רצונו של מקום מלאכתן נעשית ע"י אחרים, הזינן דאי אפשר לקיים מצות תלמוד תורה רק כשלומד כל היום, כך הקשה בתוספת הרא"ש ברכות ל"ה ע"ב, וכן בתוספת רבינו יהודה החסיד, וכן בקור אורה מנחות צ"ט ע"ב, וכן הבעל התניא בק"א להלכות תלמוד תורה פרק ג' בד"ה והנה ובד"ה והשתא, וכן בברכי יוסף יור"ד סימן רמ"ו, וכן בשדה חמד ח"ב ע"מ נ"א, וכן בשו"ת דברי יציב יור"ד סימן ק"כ.

איכא כמה תרוצים:

א. הא דאמר אפשר אדם חורש בשעת חרישה וכו' לאו משום דסבר שהוא חובה, דהא איהו אמר דאפילו לא קרא קריאת שמע שחרית וערבית מהני, אלא למצוה בעלמא, כך תירץ בתוספת הרא"ש, וכן ברבינו יהודה החסיד, ע"ן שדה חמד חלק ב' ע"א נ"א.

ב. יש ב' מצוות, יש מצות ידיעת התורה, ויש מצוות לימוד התורה, לגבי מצוות לימוד התורה מקיימים בקריאת שמע שחרית וערבית, אבל לגבי מצוה של ידיעת התורה אין מקיימים רק אם למד כל היום, כך תירץ התניא בק"א להלכות תלמוד תורה בד"ה והנה ובד"ה והשתא.

ג. כאן קודם בת קול כאן לאחר בת קול, דהנה כשיצא רבי שמעון עם בנו מן המערה וראו אנשים שחורשים וזורעים אמר מניחין חיי עולם ועוסקים בחיי שעה כל מקום שנתנו עיניהם מיד נשרף כמבואר בגמ' שבת ל"ג ע"ב ומשמע ודאי שסובר שמן הדין מחויב ללמוד כל היום שאם לא כן מה חרי האף הגדול הזה ליתן עיניהם ולשרוף המקומות, אטו מפני שאין עושין המצוה בעלמא ראויים הם לקנס גדול כזה ולכלות ממונם, עד שיצאה בת קול ואמרה להם להחריב עולמי יצאתם חזרו למערתם, ואז נתקרה דעתם וחזרה מסברתם, א"כ אפשר לומר דהא דאמר רבי שמעון בברכות מיירי קודם הבת קול, והא דמנחות מיירי אחר הבת קול, כך תירץ בשדה חמד חלק ב' ע"מ נ"א.

ולפי הנ"ל אפשר לתרץ: הא דהקשה במהרי"ץ חיות נדרים מ"ט ע"ב על הא דאיתא התם בגמ' שרבי שמעון כי אזיל לבי מדרשא שקל צנא על כתפיה אמר גדולה מלאכה שמכבדת את בעליה, דמשמע מזה שמחבב את המלאכה ואילו בברכות הנ"ל מרחיק ושונא, והרב הנ"ל כתב דאין התחלה לקושיא זו שהרי עשה זאת לכבוד התורה לישב עליה בבית המדרש ולא יצטרך לישב על הקרקע, ולפי דרכנו יש לומר דאמר כן רבי שמעון אחר בת קול, מעדני אשר.

ד. ע"פ גירסת הש"ך יור"ד סימן רמ"ו ס"ק א' דגרסי במנחות ר"ש בן יהוצדק לפי הנ"ל אין שום קושיא, כך תירץ החיד"א בספרו ברכי יוסף יור"ד סימן רמ"ו.

איך יכול להיות שרבי שמעון סבירא ליה דאפשר לצאת חובת תלמוד תורה בקריאת שמע, הרי קימ"ל דאין עושין מצות חבילות?

יש להקשות: על הא דאמרין בגמ' מנחות צ"ט שרבי שמעון בר יוחאי סבירא ליה שבמצות קריאת שמע יכולים לקיים מצות עשה של לימוד תורה, הרי קימ"ל ברכות מ"ט, וכן סוטה ח' דאין עושין מצות חבילות, א"כ איך מקיימים בפעולה אחת מצות קריאת שמע, ומצות תלמוד תורה, כך הקשה בשו"ת חקרי לב ארי"ח ח"א סימן ט', וכן בספר החיים סימן תרפ"ז ס"ק ב', וכן בשו"ת בית יצחק ח"א ארי"ח סימן צ"א ס"ק ב', וכן בשו"ת מהרש"ם ח"ב סימן ק"ט, וכן ח"ו סימן ז', וכן בילקוט יוסף שנת י"ג סימן קמ"ח, וכן בשו"ת חקל יצחק סימן ל"ד.

איכא כמה תרוצים:

א. כיון דקריאת שמע ותורה חדא מילתא דדמיין אהדדי, דתורה נמי יחוד שמו יתברך, וקריאת שמע נמי משום ושנתם שפיר דמי, כך תירץ בשו"ת מהרש"ם הנ"ל, כן בשו"ת חקל יצחק סימן ל"ד.

ב. הא דקימ"ל דאין עושין מצות חבילות זה רק כשעושה ב' פעולות ביחד אז זה נראה כמשא, משא"כ בחדא פעולה שמקיים ב' מצוות בעולה אחת ליכא איסור חבילות, כך תירץ מהרש"ם הנ"ל.

ג. על פי מה שכתבו התוס' מ"ק ח' ע"ב, בטעמא דאין עושין מצות חבילות כדי שיהא לבו פנוי, ופירושו דמצוות צריכות כונה, אבל ידוע שיטת הרי"ן דהיכא דנהנה א"צ כונה, ובתורה ידוע שיטת ה"ט"ז יור"ד סימן רכ"א דבתורה אמרין מצוות ליהנות דכתיב פקודי ה' ישרים משמחי לב, ועיין באגלי טל בהקדמה שכתב דלכן בתורה א"צ כונה משום דהיכא דנהנה א"צ כונה, ולכך ליכא ביה דינא דאין עושין מצוות חבילות, מעדני אשר.

ד. ע"פ מה שכתב בבית האוצר מערכת א', וכן בשו"ת מהרש"ג ח"א סימן ק"ב, ד"ה והנה דטעמא דאין עושין מצוות חבילות משום דעוסק במצוה פטור מן המצוה, ועושה מצוה אחד בזמן הפטור, א"כ בתורה לא אמרין האי כללא עיין מאירי שבת י"א ברכי יוסף אורי"ח סימן ל"ח ובמהרש"ם שם ויש חולקים א"כ אתי שפיר, מעדני אשר.

האם יש חיוב לברך ברכת התורה קודם קריאת שמע לרבי שמעון

כיון דהויא תורה?

הנה ביוסף אומץ להחיד"א סימן ס"ו נתקשה מדוע מותר לקרוא פסוקים של קריאת שמע בלא ברכת התורה, הא אמרין דקורא קריאת שמע הויא כלימוד התורה, ומתרץ דמצות ת"ת אינו יוצא בקריאת שמע, אלא אם מכין לצאת חובת ת"ת, אבל אם לא כיון אינו יוצא, לפי הנ"ל א"ש דאנו כשקוראים קריאת שמע אין מכונים לצאת מצות ת"ת לכן אין מברכים ברכת התורה, וכן כתב בש"ח השדה לבעל הארץ צבי שער ברכת ה' סימן א'.

וכן כתב בקהלות יעקב על מסכת ברכות ס"ו"ז י"ד דכיון דמצות צריכות כונה, ובעינן לכין לצאת ידי חובת ת"ת, א"כ היכא שאינו מכין אינו יוצא מצות ת"ת, לכן א"צ לברך.

ולענין הלכה: כתב הדברי יציב וכן הגר"ש אלישיב זצ"ל שלכתחילה יברך ברכת התורה קודם קריאת שמע.

גליון זה נודב ע"י ידידינו	גליון זה נודב ע"י ידידינו	גליון זה נודב ע"י אחי
הרה"ג דוד לוי זאפיר שליט"א ירושלים	הרה"ג מרדכי יהודה וויזנעפלד שליט"א ירושלים	הגאון רבי אליעזר שורץ שליט"א בני ברק
לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי	לעילוי נשמת זקינו	ר"מ בכתב סופר ערליי ב"ב ור"מ בביהמ"ד נדבורנה
יהא רעוא שזכות הצדיק תגן עליהם	הרב אפרים פישל בן הרב יואל אריה ז"ל	לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי
להתברך בכל מילי דמיטב	נלכ"ע כ"א אייר ת.נ.צ.ב.ה	יהא רעוא שזכות הצדיק תגן עליהם
		להתברך בכל מילי דמיטב

האם רבי שמעון היה לו חיוב להתפלל

יש לומר דרבי שמעון בר יוחאי לא התפלל על צרכיו אלא על גלות השכינה וביאת משיח ובנין בית המקדש דהויא חיי עולם, ושמחתי דמצאתי דבמהרש"א סנהדרין צ"ח ע"מ א' בד"ה שניים ראיתי שכתב דרשב"י התפלל במערה על חורבן בית המקדש ועל גלות ישראל, כך תירץ הגאון המפורסם רבי שמאי קהת הכהן גראס שליט"א דומ"צ מחזיקי הדת.

ח. דמדריגה של תורתו אומנותו לרבי שמעון בר יוחאי היה רק אחר שלש עשרה שנים במערה דאז הגיע למדריגה של תורתו אומנותו אי"כ שפיר הפסיק לתפלה במערה, כך תירץ בדברי יואל פרשת וישב ע"מ רמ"ח נשלח ע"י הרה"ג יואל אברהם מושקוביץ שליט"א כולל סאטמאר ירושלים.

ט. הא דתורתו אומנותו אין צריך להפסיק להתפלל הני מילי כל הנוסח התפלה דלאו דאורייתא, אבל תפלה קצרה צריך להתפלל, לפי הני"ל אתי שפיר דרבי שמעון הפסיק כדי להתפלל תפלה קצרה, כך תירץ ביד דוד שבת י"א ע"מ א'.

מדוע היה צריך רבי שמעון להתלבש עם בגדים בשעת תפילה

הרי היה מכוסה בעפר?

הנה במהרש"א שבת ל"ג ע"מ ב' כתב דהא דהיה צריך לכסות את עצמו בבגדים בעת התפילה, לאו משום שלא יהא לבו רואה את הערוה, דהא מכסי בחול הוה כפרש"י אלא משום הכון לקראת אלהיך וגו' כדאמרין בפ"ק.

יש להקשות: הרי לפי מה שכתבו התוס' מובא לעיל דרבי שמעון לא התפלל רק קרא קריאת שמע, אי"כ לא שייך הכון, דרק בתפלה זה שייך ולא בקריאת שמע, וכמו שכתב הכלבו סימן י"א וכן קימ"ל אורי"ח סימן צ"א ס"ק ב' צריך לאזור אזור בשעת התפלה, אפילו יש לו אבנט שאין לבו רואה את הערוה, משום הכון עמוס ד' י"ב אבל שאר ברכות מותר לברך בלא חגורה, מאחר שיש לו מכנסים, ובמשנה ברורה שם ס"ק ז', וכן כתב הפני יהושע שבת ט' ע"מ ב' כתב דה"ה בקריאת שמע דלא שייך הכון לקראת אלקיך כי אם כשעומד לפני המלך, מעדני אשר, ושוב מצאתי בעין אליהו שבת י"א מקשה קושיא הני"ל.

מעדני אשר: אפשר לתרץ דהמהרש"א יסבור כהני שיטות דלעיל דרבי שמעון התפלל ממש, לכן היה שייך הכון.

עוד יש לתרץ: ע"פ מה שכתב בשו"ת תורת יקותיאל סימן כ"ט ד"ה קצת דשיטת התוס' דאף בקריאת שמע שייך הכון כמו שמשמע בדבריהם ט' ע"מ ב' עיין פני יהושע שם, לפי הני"ל אתי שפיר.

עוד יש לומר דלכן יצא: דהרי תפילה צריך בעמידה, וכשהיה מכוסה בחול עד צוארו אין סברא לומר דכל היום היה בעמידה.

בשו"ת דבר יהושע ח"ב סימן ב' **תירץ** עפ"י מה שכתב המגן אברהם סימן כ"ד בשם הזוה"ק דכל הקורא ק"ש בלא ציצית כאילו מעיד עדות שקר, ובפרמ"ג סימן ס"ו בא"א סק"ד ובמ"ז סק"ב סבירא ליה דגם כשאינו לובש טלית שיש בו חיוב ציצית הו"ל מעיד ע"ש, וא"כ הא דהפסיק רשב"י להתכסות היינו בטלית של ציצית.

מדוע רבי שמעון כשהיה במערה היה מתפלל

הרי מי שתורתו אומנתו אסור להפסיק להתפלל?

איתא בגמ' שבת ל"ג ע"מ ב' דרבי שמעון בר יוחאי כשהתחבא במערה מפני הרומאים היו מפשיט את בגדיו והיה גופו מכוסה בעפר עד צווארו, כשהגיע זמן צלויי לבש הבגדים ואח"כ הפשיט את זה.

יש להקשות: מהא דאמרין בגמ' שבת י"א ע"מ א' דמי שתורתו אומנותו כמו רבי שמעון בר יוחאי אינו מפסיק באמצע לימודו כדי להתפלל, אי"כ מדוע הפסיק רבי שמעון באמצע הלימוד כדי להתפלל, כך מקשה בתוספת שבת י"א ע"מ א', וכן בפתח עינים שבת ל"ג, וכן בעין אליהו שבת י"א.

איכא כמה תרוצים:

א. הא דאמרין בגמ' כי הוה מטי עידן צלויי לביש ומכסי ומצלי, הווא מצלי היינו קריאת שמע, דלקריאת שמע צריך להפסיק, אבל לתפלה באמת לא הפסיק, כך תרצו בתוס' שבת י"א ע"מ א'.

אבל בירושלמי מבואר מובא בתוס' מ"ק ט' ע"מ ב' דרבי שמעון סבירא ליה דמי שלומד תורה אינו צריך להפסיק אף לקריאת שמע, דקריאת שמע נמי לימוד התורה ואין צריך להפסיק לימוד מפני לימוד.

ב. אף מי שתורתו אומנותו דאינו מפסיק לתפלה, מ"מ אם מפסיק לקריאת שמע כבר מפסיק נמי לתפלה ומתפלל, לפי זה אתי שפיר כפשוטו מדוע רבי שמעון היה מתפלל דכיון דהפסיק לקריאת שמע היה יכול להפסיק לתפלה, כך תירץ החיד"א בספרו פתח עינים שבת ל"ג ע"מ ב'.

ג. הא דאמרין דמי שתורתו אומנותו אינו צריך להפסיק לתפלה, הני מילי ביום רגיל דאז הווא תפלה רק דרבנן, משא"כ בעת צרה דתפילה לכ"ע דאורייתא אז אף מי שתורתו אומנותו צריך להפסיק, לפי הני"ל אתי שפיר דהרי כאן כאשר היה רבי שמעון בר יוחאי ובנו במערה בודאי עת צרה היה ומחוייב להתפלל לכן הפסיק, כך תירץ בעין אליהו שבת י"א ע"מ א'.

ד. הא דקתני מתניתין אין מפסיקין לתפלה למי שתורתו אומנותו פירושו שאין חייב להפסיק אבל אם רצה להפסיק מפסיק, ולפי הני"ל לא קשה על רבי שמעון משום דשמא מחמיר על עצמו היה והיה מפסיק ולביש ומכסי ומצלי, כך תירץ הצ"ח שבת י"א ע"מ וכן המהר"ם.

אבל דחו תרוץ זה: דמדחזינן דתוס' הקשו על רבי שמעון איך התפלל חזינן שאסור להפסיק.

ה. הא דאמרין דמי שתורתו אומנותו פטור מהתפלה הני מילי ביום רגיל, אבל בשבת ויום טוב שיש חיוב לקדש מן התורה ורבי שמעון בר יוחאי במערה לא היה לו איך לקדש לכן היה אצלו התפלה מן התורה לכן היה חייב להפסיק, כך תירץ בספר גבעת פנחס פרשת יתרו.

ו. אפשר דאם בלאו הכי צריך להפסיק ולאכול או לשאר צרכים אז אחר שבלאו הכי הפסיק כבר יכול להתפלל, וכיון שיצא כבר מהחול ולבש בגדיו כבר התפלל בבגדיו, ומתורץ גם כן, מה שהקשה הרי אין צריך ללבוש בגדיו ולהני"ל נ"חא, כך תירץ הגאון המפורסם רבי שמאי קהת הכהן גראס שליט"א דומ"צ מחזיקי הדת.

ז. ע"פ מה שכתב בש"ע הרב סימן תקי"ו הטעם שאינו מפסיק באמצע הלימוד לתפלה, הואיל ואינה אלא בקשת רחמים על עניני עולם הזה אין לו להניח חיי העולם ולעסוק בחיי שעה, אי"כ

הואיל ואינה אלא בקשת רחמים על עניני עולם הזה אין לו להניח חיי העולם ולעסוק בחיי שעה, אי"כ

הואיל ואינה אלא בקשת רחמים על עניני עולם הזה אין לו להניח חיי העולם ולעסוק בחיי שעה, אי"כ

מדוע דווקא רבי שמעון יכול לפטור את העולם

מדוע דווקא רבי שמעון יכול לפטור את העולם מן הדין

ולא שאר תנאים?

איתא בגמ' סוכה מ"ה ע"ב א"ר ירמיה משום רבי שמעון בר יוחאי יכול לפטור את כל העולם מן הדין.

יש להקשות: אם באמת עם ישראל פטור ע"פ הלכה מן הדין, מדוע דווקא רבי שמעון אמר שיכול לפטור את כל העולם מן הדין ולא שאר תנאים, כך מקשה בשו"ת מהרש"ם בהקדמה לחלק ב' וכן בספר פנינים יקרים לקוטי הש"ס סוכה מ"ה בשם ספר בינת ישכר, וכן בשו"ת שם משמעון אור"ח ח"ב סימן ד'.

איכא כמה תרוצים:

א. ע"פ מה דאיתא בגמ' סנהדרין צ"א ע"א אמר ליה אנטונינוס לרבי גוף ונשמה יכולין לפטור עצמן מן הדין, כיצד גוף אומר נשמה חטאת שמיום שפרשה ממני הריני מוטל כאבן דומם בקבר, ונשמה אומרת גוף חטא שמיום שפירשתי ממנו הריני פורחת באויר כצפור וכו' הקב"ה מביא נשמה וזורקה בגוף ודן אותם כאחד, וכתב היפה תואר דטענתם הוא ע"פ הדין דבדבר שכל אחד לבדו אין יכול לעשות, ורק שנים ביחד יכולים הוויא שנים שעשאו דפטורים, והנה איתא בגמ' שבת צ"ג ע"א דשנים שעשאו שכל אחד אין יכול לעשות לבדו, מחלוקת דלת"ק חייבים דכיון דכל אחד אין יכול לעשות לבדו מקרי כאילו אדם אחד עושהו, ולרבי שמעון פטור אפילו באופן שכל אחד אין יכול לעשות לבדו, נמצא דרבי שמעון לשיטתו הוא יכול לפטור כל אדם מן העבירה משום דכל עבירה נעשית ע"י שנים דהיינו הגוף והנשמה שכל אחד אין יכול לעשות לבדו, כך כתב בשו"ת מהרש"ם בהקדמה לחלק ב' וכן בספר פנינים יקרים לקוטי הש"ס סוכה מ"ה בשם ספר בינת ישכר, וכן בשו"ת שם משמעון אור"ח ח"ב סימן ד'.

עיין בשו"ת שם משמעון הנ"ל שהקשה: דהא מ"מ איסור יש בשנים שעשאהו רק פטורים מקרבן, ויש שיטה שאסור מן התורה.

ב. דדוקא רבי שמעון היה יכול לפטור את העולם משום דלא קיבל מזכותיו כלום בעולם הזה, משא"כ שאר צדיקים, כך כתב ברבנו חננאל סוכה מ"ה ע"ב ב'.

וכן במהרש"א שם כתב: דהא דרבי שמעון יכול לפטור את העולם מן הדין, הוא משום שהיסורים שסבל משך י"ג שנה במערה בתנאים קשים ביותר ועי"ז יש לו כח לעצור כל הצרות.

וכעין זה כתב במהרש"א מדרש נ' ע"ב על הא דאמרין שם בגמ' יומא דמחייך ביה רבי את פרעניות לעלמא, דהצדיק כשסובל יסורים מגין על הדור, אבל אם מחייך אתי פרעניות לעולם.

ובזה פירשו המפרשים: הפסוק "אלופנו מסובלים אין פרץ ברחובתינו" דהיינו כשהצדיקים סובלים ליכא הצרות בעולם, כך פירש בספר פנינים יקרים.

ג. משום דהוא סבירא ליה בכל הש"ס שבת מ"ו דבר שאין מתכוין מותר, ואיתא בגמ' סוטה ג' אין אדם חוטא אלא א"כ נכנס בו רוח טטות לכן דווקא הוא יכול לפטור דסבירא ליה דבר שאין מתכוין מותר, וכל עבירה הוויא כאין מתכוין, מעדני אשר.

ד. הרי אמרין בגמ' סנהדרין ז' ע"ב א' אין תחילת דינו של אדם אלא על דברי תורה, א"כ מי יאמר שנקי בלא חשש ביטול תורה, אבל רשב"י סבירא להו שאפילו לא קרא אלא קריאת שמע של שחרית וערבית לבד קיים לא ימוש מפיד, לפי זה אתי שפיר שיכול לפטור מדין של ביטול תורה, כך אמר כ"ק מרן אדמו"ר מגור שליט"א.

מעדני אשר: לפי זה נפלא ביותר מה ששרים "תורתנו מגן לנו" דהכוונה מה שהוא סובר שנקרא תורה דהיינו קריאת שמע שחרית וערבית זה המגן לנו.

מעדני אשר: לפי דברי הגמ' דלעיל מובן, מה שאנו רואים אצל רבי שמעון שכל אחד מרגיש מקושר אליו, ואפילו אנשים שרחוקים מתורה, מה שלא מצאנו בשאר תנאים, ואפשר כיון דיכול לפטור את כל העולם מן הדין אז כל אחד מרגיש חיבור אליו שהוא ממליץ על כל אחד זכות.

מדוע בזמר בר יוחאי אין מזכירים את שמו של רבי שמעון

רק את שמו של אביו?

יש להקשות: מדוע בזמר בר יוחאי אין מזכירים את שמו של רבי שמעון רק את שמו של אביו, הרי זה גנאי לאדם שאין מזכירים אותו רק בשמו של אביו.

שמעתי לתרץ: שרצו ללמד אותנו שלא תחשוב שרבי שמעון איזה מלאך שירד מהשמים שקראו לו רבי שמעון, אלא היה בשר ודם שנולד מאב גשמי שקראו לו יוחאי, ואפילו הכי הגיע לכאלו מדרגות, שעליו נאמר בזוהר הקדוש פרשת בא דבר נורא על הפסוק שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני האדון ה', מאן פני האדון, דא רבי שמעון בר יוחאי, ללמד אותנו לאיזה מדרגה אפשר להגיע בשר ודם, לומר לנו שגם נשאף לכאלו מדרגות.

וכן איתא בגמ' מכות י"ז עמוד ב' אמר רבא דילידא אימיה כר"ש תיליד, ואי לא, לא תיליד.

וברש"י שם פירש כל שאמו יולדת תבקש רחמים יהי רצון שיהא כר' שמעון, חזינן שאפשר להגיע למדרגות האלו.

ובחיזושי הריטב"א שם כתב וז"ל ולא גרסינן ואי לא לא תלד כי הרבה יש למטה מרבי שמעון שטוב להם להוליד, עייש בערוך לנר מה שכתב ליישב.

יש שהסביר את כוונת דברי רבא: ע"פ מה דאיתא בגמ' סוכה מ"ה ב' דאמר חזקיה אר"י משום רשב"י ראיתי בני עלייה והן מועטין וכו' אם שנים הם אני ובני הן יעו"ש, ואיתא בגמ' עירובין י"ג ב' דנמנו ב"ש ובי"ה וגמרו נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא וכו', ובתוס' שם וכן בעבודה זרה ה' ע"מ א' כתבו דאירי בסתם בני"א אבל צדיק אשריו ואשרי דורו, וא"כ מובן היטב בדאמר רבא "דילידא אימיה כר"ש תיליד" דאז אשריו ואשרי דורו, אך "אי לא לא תיליד" דאם לא יהיה כר"ש דהיינו דלא יהיה צדיק ומבני העלייה המועטים, ולאו דוקא שלא יהיה בדרגת רשב"י אלא שלא יהיה צדיק דעדיף שלא תילד, דהא נמנו וגמרו "דנוח לו לאדם שלא נברא", כך כתב בספר נופת צופים.

והגאון מבראשוב בספרו שו"ת אפרקסתא דעניא בקונטרס על תגלחת הקטנים כתב דמגמ' דלעיל יש מקור להמנהג שמוליכין התינוק לקברו של רבי שמעון במירוץ ושם עושים לו חאלאקא תגלחת ומשאירים לו פאות בראש, כי כיון דאמר הכא רבא שכל אם תתפלל יהי רצון שיהי בנה כמו רבי שמעון, לכן מעלין אותו לקברו של רבי שמעון שתתקבל תפלותי שיהי בנה כמו רבי שמעון.

גליון זה נודב ע"י ידידינו

הרב **צבי שטרן** שליט"א ירושלים

לרפואת **יוכבד יוטל בת חנה** תחי'

כדאי רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק

ובזכות הפצת תורה תזכה לרפואה שלימה במהרה

גליון זה נודב ע"י ידידינו

הרב **יוסף מילר** שליט"א ירושלים

לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי

יהא רעוא שזכות הצדיק תגן עליהם

להתברך בכל מילי דמיטב

גליון זה נודב ע"י ידידינו

הגאון **שמואל אייזנבאך** שליט"א

ר"מ בישיבת בעלזא קוממיות

לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי

יהא רעוא שזכות הצדיק תגן עליהם

להתברך בכל מילי דמיטב

מדור משיב כהלכה

מדור זה נודב ונערך ע"י ידידנו ר' מרדכי איסקינד הגר שליט"א מנהטן

א. יוחאי אבא, כיצד הזכיר רשב"י שם אביו? שם בגמ' יליע כיצד הזכיר שם אביו "יוחאי" דיעו"ב בפ"ק דקידושין (לא א) דת"ר חכם

משנה שם אביו ושם רבו וכו', ופירש"י דחכם הדורש דרשה ברבים ולוחש לתורגמן והוא משמיע, משנה שם אביו ושם רבו אם בא לומר דבר הלכה שאמר אביו או רבו לוחש לתורגמן כך אמר "אבא מורי" וכו', עכ"ל יעו"ש. וכן יעו"ב ברמב"ם בפ"ו דממרים ה"ג שכי' איזהו מורא לא עומד במקומו וכו' ולא יקרא לו בשמו לא בחייו ולא במותו אלא אומר אבא מורי וכו' יעו"ש, וא"כ צ"ע בדאמר רשב"י לשם אביו ולא הקדים לומר "אבא מורי" יוחאי.

ב. חמשה דברים צוה ר"ע לרשב"י. בגמ' בפסחים (ק"ב א) שכי' חמשה דברים צוה ר"ע את רשב"י כשהיה חבוש בבית האסורין וכו' אמר לו אם ביקשת ליחנק היתלה באילן גדול, ופירש"י, אם ביקשת ליחנק, לומר דבר שיהיה נשמע לבריות ויקבלו ממך, היתלה באילן גדול, אמור בשם אדם גדול, עכ"ל. ומבואר דס"ל דמותר לתלמיד לומר דבר בשם רבו ואף על פי שבאמת לא קיבלו מרבו כלל. וצ"ע מדאיתא בפ"ד דברכות (כ"ו א) דר' אליעזר אומר המתפלל אחורי רבו וכו' והאומר דבר שלא שמע מפי רבו גורם לשכינה שתסתלק מישראל יעו"ש, וא"כ מהו דא"ר עקיבא לרשב"י דמותר לו לומר דבר "בשם רבו" והיינו בשם "אדם גדול" ואף על פי שלא קיבלו ממנו מעולם, וצ"ע.

ג. כגון רשב"י וחבריו שתורתן אומנותן. הרמב"ם בהל' תפילה בפ"ו ה"ח"כ מי שהיה עוסק בת"ת והגיע זמן התפלה פוסק ומתפלל ואם היתה תורתו אומנתו ואינו עושה מלאכה כלל והיה עוסק בתורה בשעת תפלתו אינו פוסק שמצות ת"ת גדולה ממצות תפלה עכ"ל ולכא"ו תמוה שהרי בגמרא אמר ר' יוחנן לא שנו אלא כגון רשב"י וחבריו אבל אנו מפסיקין וכו' וכמ"ש הטור ושי"ע וכיון דר' יוחנן הפסיק כ"ש אנתנו ור"י פשיטא שהיתה תורתו אומנתו, ואיך כתב דמי שתורתו אומנתו אינו פוסק האם אנתנו גדולים מר"י וצ"ע:ג.

ד. צ"ע על מה סמכו להקל אף בליל ל"ג בעומר לעשות ריקודין ומחולות, לפי אלו שנוהגין להתיר הריקודין והנישואין ביום ל"ג בעומר ולא בליל ל"ג בעומר, דהנה בשו"ע ובפוסקים נזכר רק הטעם שפסקו מלמות אבל עניני השמחה והמדורות לכבוד הלולא דרשב"י לא נזכר בפוסקים אלא מובא מתלמידי האר"י ז"ל וכנראה כן היה מנהג הספרדים בא"י, אבל בני אשכנז לא נהגו כן, ולפי"ז לכאורה אין היתר לעשות ריקודים ומחולות בליל ל"ג בעומר ולמנהג הספרדים היה ראוי לאסור גם ביום ל"ג רק שנהגו להקל משום הילולא דרשב"י אבל לבני אשכנז שלא היה מנהג להקל מטעם זה אין להקל רק ביום ל"ג ולא בליל ל"ג.

ה. חידה. היכן מצינו (לגבי ימים הללו) שאומרים פעמיים (לגבי אותה תקופה) מקצת היום ככולו, שבאמת זהו חידוש שאפשר לומר זאת פעמיים.

ו. חידה. מה השייכות בין הדין שאפשר להתחיל החתונה בל"ג ביום ולהמשיל לליל ל"ד, לאחד מדיני ספירת העומר שנתבארו בראשונים לגבי מי ששכח.

ז. חידה. 390 תיבות בפרשה (פ"ר בחוקות), איזה תיבות וכנגד מה.

כללי השתתפות

1. כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להכניס להגרלה על סך 1000 ₪.
2. כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכויו בהגרלה.
3. כל חודש, בראש חודש תעריך הגרלה בין כל השולחים, הוזהר ייבדקו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
4. ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
5. שימו לב חשוב מאוד: קבלת התשובות הינה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו, וכמו"כ שם מלא, כולל, ישיבה. יעיר וטלפון וכמו"כ נא לציין על איזה פרשה השיבו, ולברורים ופרטים נוספים בטלפון 0533154010 בשעות הערב בין 8:00 - 9:00 בלבד. השולחים בכתב יד, בפקס, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה. יש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כדי כך זה ייכנס בעוה"י לספר שיצא לאור בעתיד בל"י. שאר עניני העלון לא שייכים לפקס או מייל או טלפון זה, אלא כמצויין במסגרת ע"ג העלון בעמ' ד'.

תשובות ניתן לשלוח עד ר"ח סיון

חומר לדבר דברים בטלים בשבת

מדוע החמיר רבי שמעון כל כך שלא לדבר

דברים בטלים בשבת הרי הוא המיקל הגדול בהלכות שבת?

איתא בירושלמי מובא בתוס' שבת ק"י"ג ע"ב דרבי שמעון היה לו אמא זקינה ודברה הרבה בשבת ואמר לה אימא שתקו שבת היום.

יש להקשות: מדוע החמיר רבי שמעון כל כך שלא לדבר דברים בטלים בשבת, הרי רבי שמעון הרי המיקל הגדול בהלכות שבת דסובר דבר שאין מתכוין מותר, ומלאכה שאינה צריכה לגופה פטור מדוע לגבי האי ענינא החמיר כל כך.

מעדני אשר: נראה לתרץ בפשטות כיון דהטעם שצווינו לשמור שבת כתוב בלוחות הראשונות משום דהקב"ה שבת בשבת צריכים אנו לשבות בשבת, א"כ אתי שפיר שהרי שביתת הקב"ה היו מדיבור, שהרי כל הבריאה היה ע"י דיבור כמו שנאמר בדבר ה' שמים נעשו, וביום השביעה שבת מדיבור לכן אנו צריכים לשבות מדיבור לכן הקפיד רבי שמעון בר יוחאי שלא לדבר דברים בטלים בשבת שצריכים לשבות מדיבור דומיא דשביתת הקב"ה.

וכן איתא להדיא בגמ' ירושלמי שבת פרק ט"ו ה"ג א"ר אבהו שבת לה' שבות כה' מה הקב"ה שבת ממאמר, אף אתה שבות ממאמר.

וכן בפסיקתא פרשה כ"ג פיסקא ג' אות ג', כתב שבת לה' אלקיך, רבי תנחומא ואמרי לה רבי אליעזר בשם רבי מאיר מה אלקיך שבת ממאמר אף אתה שבות מן המאמר.

וכן איתא בגמ' שבת ק"י"ט ע"ב אמר רבי אלעזר מנין שהדיבור כמעשה שנאמר בדבר ה' שמים נעשו.

וכתב במלא הרועים שם לבאר כוונת הגמ': כיון דכתיב את שבתותי תשמורו, והקב"ה ברא את העולם בדיבור כמו שכתוב בדבר ה' שמים נעשו, א"כ השביתה של הקב"ה היה של דיבור, א"כ לכך אנו צריכים לשבות מדיבור, עיין שו"ת דברי יציב או"ח סי' ק"ה.

והשואל ומשיב בפרשת קדושים בספרו דברי שאול כתב לפי זה דבר נפלא להסביר כוונת הפסוק בפרשת קדושים "איש אמו ואביו תראו ואת שבתותי תשמורו" דהיינו שאע"פ שצריכים לכבד את האב ואת האם, אבל את שבתותי השביתה שלי של דיבור תשמרו דאם האב או האם מדברים דברים בטלים, מותר וצריך לומר ששבת היום ואסור לדבר דברים בטלים.

יש להקשות: א"כ מדוע צריך פסוק מיוחד בגמ' שבת ק"י"ג דאסור לדבר דברים בטלים וילפינן מודבר דבר, כך מקשה במתא ירושלם שם בירושלמי, כן הקשה בשירי קרבן שם.

ותרצו: דמהכא הו"א דוקא דיבור שמביא לידי מעשה דוגמת דיבור הקב"ה, ולכן כתיב ודבר דבר דבכל ענין אסור.

מעדני אשר לפי זה בארתי: הא דאיתא בגמ' שבת ק"י"ח ע"ב ב' אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלים, והקשו האחרונים וכי עם ישראל לא שמרו עדיין אף פעם שתי שבתות, ולפי הנ"ל אתי שפיר דעיקר שביתה בדיבור ובזה מזלזלין ורבי שמעון בר יוחאי לשיטתו שהקפיד מאוד בדבר זה.

תלמידי רבי עקיבא

איך יכול להיות שמתו אלפי תלמידי רבי עקיבא בשביל שלא נהגו כבוד זה בזה

וכי זה חיוב מיתה

מה שהקשתם בשם אחרונים על הא דאיתא בגמ' יבמות ס"ב עמוד ב' שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא, מגבת עד אנטיפרס, וכולן מתו בפרק אחד מפני שלא נהגו כבוד זה לזה, וכו' תנא כולם מתו מפסח ועד עצרת, דיש להקשות וכי משום שלא נהגו כבוד זה בזה, הגיע להם כזה עונש חמור כמיתה, ותרצתם בכמה אופנים.

הגאון המפורסם רבי יעקב חיים סופר שליט"א ראש ישיבת כץ החיים וסחבר עשרות ספרים נפלאים

הנני להביא מה שכתבתי בס"ד בחיבורי עדות ביעקב ח"ב י"ש להבין מדוע אכן נפטרו ומתו תלמידי רבי עקיבא, דאטו "מפני שלא נהגו כבוד זה לזה" חייבים על זה מיתה, והיכן מצוינו שעל כגון דא חייבים מיתה רח"ל, וראיתי לשארי דודי זקני ראש הגולה הגאון רבינו יוסף חיים ז"ל בספרו בן יהודע שם שעמד בזה וכתב: "מה שאמרו מפני שלא נהגו כבוד זה בזה, קשה אין עון זה כדאי לחייבם מיתה, אך חיוב מיתתם היה מפני דנפיק מדבר זה חילול השם לפני המון העם, ועון חילול השם במיתה, דכתיב אם יכופר לכם העון על זה תמותון, וכזכור ביומא פ"ג א' עכ"ל, וכזאת ממש מצאתי שכתב רבינו הגדול בעל ספן חיים ז"ל בספרו חובת הטהרה בפתיחה אתו ח' ז"ל הוא אפילו בסתם איש ישראל, וכל שכן אם הוא תלמיד חכם כמה מוטל החיוב עליו לשמור את דיבורו, ואם הוא עובר על לשון הרע ורכילות ואונאת דברים וכדומה, ונתפרסם הדבר בעיני ההמון, ממילא נתבזה כבוד שמים על ידי זה ונעשו כהפקר בעיניהם כל אלו האוין שתלויין בכח הדיבור ועל ידי זה עובר על ולא תחללו את שם קדשי שנעשו מצות ה' כהפקר בעיניהם, וכמה גדול עון זה בעיני השי"ת דאיתא ביבמות ס"ב כ"ד אלף תלמידים היו לו לרבי עקיבא, וכולם מתו מפסח עד עצרת על שלא נהגו כבוד זה בזה, והנה על עון אונאת דברים אין לנו חיוב מיתה, ועל כרחק מטעם שהיה על ידי זה "חילול השם" לפני ההמון, שתלמידי חכמים רבים זה עם זה, וכל מה שהאדם גדול יותר חילול השם הוא יותר נגדל, וכמו דכתיב בקרח שהמאתים וחמישים איש היו נשיאי עדה קוראי מועד אנשי שם, ורוצה לומר שממילא על ידי זה היה העון גדול יותר", וגם בספרו זכור למרים פרק י"א כתב כן "צריכים אנתו להשתדל שנהיה אהובים זה לזה באמת, ונהיה מכבדין זה לזה, ויהיה נחת רוח להקב"ה ממנו, ועל זה נאמר הגיד לך אדם מה טוב ומה ה' דורש ממך, שזה מורה שסתם בני אדם אינם יודעים במה למצוא נחת רוח אצל הקב"ה, ומי שמתנהג בהנהגתו להפך מכל זה, שכל אחד מתגבר על חבירו ואינו מתנהג בכבוד לגבי חבירו, וכן בכל הענינים הוא נגד חבירו, עונשו גדול מאד, ומצוינו בתלמידי רבי עקיבא אף שהיו גדולים בתורה מאד, אכן מפני שלא נהגו כבוד זה לזה, "נתחלל בזה כבוד שמים", ופגעה בהם מדת הדין ומתו כולם במגפה בין פסח לעצרת, ועל זה מתאבלין כל ישראל בכל שנה בימי הספירה", ובקונטרס "מכתבים ותקנות" לחיוב מיתה הלשון, כתב רבינו החפץ חיים ז"ל "נתרבה מאד עון חילול השם על ידי זה, ומי יודע מה יהיה ח"ו הסוף מזה, הלא ידוע מה שאמרו חז"ל אחד שוגג ואחד מזיד בחילול השם, ואין מקיפין בחילול השם, וידוע לכל מה שאירע בימי התנא רבי עקיבא, שהיו לו כ"ד אלף תלמידים, והיה אז דבר ר"ל, ומתו כל הכ"ד אלף תלמידים, והיה העולם שמים מן התורה, עד שבא רבי עקיבא אצל רבותינו שבדרום, ומצא שם חמשה ושנאה להן, ועל זה נוהגים אבילות כל ישראל בכל שנה מפסח עד עצרת כידוע, ואימת התם שעונם היה על שלא נהגו כבוד זה לזה, ועתה נתבונן נא, הדלאל כתיב אונאת דברים הוא, והוא רק לאו בעלמא ואין חייבים על זה מיתה בידי שמים, ולמה מתו, אלא שעל ידי זה נסב חילול השם גדול בעולם, שתלמידי חכמים רבים זה עם זה ומבזים התורה ומצותיה לעין כל", ומפורש דהני רבותינו תרי קראי ז"ל נקטו שתלמידי רבי עקיבא מתו בגלל שהיה במעשה שלהם "חילול השם" כנ"ל, ועם שאיני כדאי כלל וכלל, בענייני תמה אני על עצמי, ויש לי להבין חזק דהיכן נזכר שעל חילול השם חייבים מיתה, לא אמרו אלא שעון חילול השם הוא עון גדול ורק מיתה מכפרת עליו, אבל לא אמרו שעונשו מיתה, והשווה לדברי רבינו יוסף חיים ז"ל עצמו בספרו בן יהודע שבת קי"ד א' על אמרם כל תלמיד חכם שנמצא רבב על בגדו חייב מיתה שכתב: "רצונו לומר אפשר שיבוא לידי חיוב מיתה אם יזדמן שמדבר זה יצא חילול השם הרבה, ואם כן החיוב הוא על חילול השם דכפרה שלו תלויה במיתה, כמו שכתוב אם יכופר העון זה לכם עד ימותיו" ודוק היטב, ותו גם אם נאמר שעל עון חילול השם חייבים מיתה, עדיין קשה מדוע מתו תלמידי רבי עקיבא במיתה "אסכרה" קשה מכל המיתות כאומרים בברכות ח' א' והרי מיתה שמכפרת ואפילו על עון חילול השם, היא מיתה גרידא גם אם מת על מיטתו, וזו לשון הגאון בעל מנחת חינוך ז"ל מצוה שס"ד אות כ"ז "ועיין בספר יפה מראה יומא שם שחקר בהא דמיתה ממרקת על חילול השם אם דוקא מיתה בלא עת, אבל מיתה כדרך כל האדם אינה ממרקת, או בכל ענין ממרק, ומסיק דבכל ענין מיתה ממרקת ע"ש, וכן הדעת נותנת" עכ"ל, ומפורש בדבריו שכל מיתה ממרקת ואפילו מת על מיטתו בלא יסורין כלל, והוסיף שכן כתב הגאון מהר"ש יפה ז"ל בספר יפה מראה, וסיים שכך הדעת נותנת, ועיין בזה בחיבורי שובי השולמית ח"א סי' ס"ח וצ"ח לכאן.

הגאון רבי שלמה סבערסקי שליט"א מנהל רוחני ישיבת נצי ישראל בית שמש

נראה לתרץ, דהנה מצוינו שהתורה נמסרה לה ע"י בעלי ענוה, משה רבינו ואהרן הכהן שהיו שורש תורה שבכתב ותורה שבע"פ ונהגו כבוד זה לזה, משה בסירובו להיות המנהיג במקום אהרן, והאחר שהעיד עליו הפסוק וראך ושמת בלבו, וכן מצוינו בגמ' עירובין י"ג ע"ב ב' יציאה בת קול אלו ואלו דא"ח והלכה כבית הלל משום שהם נוהגין ועלובין ומביאים דברי חבריהם לפני דברי עצמן, הרי שההלכה נקבעת לדורות על פי שחבו של הכנעה, ולא מפני זה הוצרכו תלמידי ר"ע שלא זכו למעלה זו להסתלק מן העולם כדי לאפשר שהמסורה תימשך, והוצרך ר"ע להתחיל מחדש עם התלמידים הגונים, ומיתתם לא היה בתור עונש רק לפתוח הפתח שהמסורה תמשך.

הגאון אשר נוסביום שליט"א בני ברק

מה שהביא אחד מן הכותבים במכתבים למערכת בשם רב שרירא גאון שתלמידי רבי עקיבא נהרגו בימי השמד של חורבן ביתר כי תלמידי רבי עקיבא התגייסו לצבאו של בר כוכבא, רצייתי להעיר בזה, שדבר זה מופרך מכל וכל, מכמה וכמה סיבות, **אחד** { הרי איתא בגמ' יבמות ס"ב עמוד ב' תנא כולם מתו מפסח ועד עצרת, אמר רב חמא בר אבא, ואיתמא ר' חייה בר אבין כולם מתו מיתה רעה מאי היא, א"ר נחמן אסכרה, הרי לך שמתו מיתה אסכרה ולא שנהרגו, וראה עוד בילקוט שמעוני קהלת פרק י"א רמו תקפ"ט שהביא דעה נוספת בזה וז"ל רבי דוסתאי ב"ר ינאי אומר שמתו בכרת, עכ"פ חזינן שלא מתו בידי אדם, **השני** { חורבן ביתר היה בתשעה באב כמבואר תענית כ"ו ע"מ ב' ואילו תלמידי רבי עקיבא מתו בין פסח לעצרת, **השלישי** { מה שהביא שכאילו דבר זה כתוב באגרת רב שרירא גאון, הנה מצאתי בספר "דורות הראשונים" להגאון המפורסם ר' יצחק אייזיק הלוי ח"א כרך ה' פרק ל"א דף שפ"ב שביאר כל האגרות בטוב טעם, וז"ל כי עוד טרם נחרב הבית כבר היה לרבי עקיבא תלמידים רבים מאד אשר כללום במסכת נדרים נ', כתובות ס"ג ע"מ א' ועל התלמידים האלו הוא שנאמר במסכת יבמות ס"ב ע"מ ב' אמרו שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא, מגבת עד אנטיפרס, וכולן מתו בפרק אחד מפני שלא נהגו כבוד זה לזה, וכו' תנא כולם מתו מפסח ועד עצרת וכו' והדבר מבואר כי דבר עשרין וארבע אלפי תלמידי האמור שם בכתובות ודבר שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא האמור ביבמות אחת הם וזמנם אחד, ומבואר שהם היו התלמידים הראשונים של רבי עקיבא, ומבואר מדברי הגמ' בנדרים ובכתובות שהיה זה עוד בחיי כלבא שבוע, דהיינו עוד לפני חורבן הבית, ורב שרירא גאון באגרתיה כתב והעמיד ר' עקיבא תלמידים הרבה והוה שמדא על התלמידים של ר' עקיבא, והות סמכא דישאל על התלמידים שניים של ר' עקיבא, דאמור רבנן שנים עשר אלף תלמידים היו לו לר' עקיבא מגבת ועד אנטיפרס וכלם מתו מפסח ועד עצרת והיה העולם שמים והולך עד שבאו אצל רבותיהם שבדרום ושנאה להם רבי מאיר ור' יוסי ר' יהודה ור' שמעון ור' אלעזר בן שמוע והם העמידוה באותה שעה כדאיתא ביבמות ס"ב ב' והנה רב שרירא גאון בעצמו מסיים כדאיתא ביבמות, ומבואר מעצמו כי דבריו הנה דברי הגמ' שם, ועל כן לא יוכל להיות ספק כי לשונו של רב שרירא "והוה שמדא על התלמידים השל רבי עקיבא" אינו מלשון הרגיל שהיה עליהם שמד להעבירם על דת ונהרגו, שנרי דברי הגמ' מפורשים אמר רב חמא בר אבא, ואיתמא ר' חייה בר אבין כולם מתו מיתה רעה מאי היא, א"ר נחמן אסכרה, והדבר פשוט שדברי רב שרירא הם על לשון כליון שנשמדו כמו לשון הכתוב בתהילים פ"ג י"א נשמדו בעיני דואר, וכמו בספר בראשית ל"ד ל' "ונשמדתי אני וביתי" וכמו כל הכתובים ממין זה אשר רבו מאוד, ורב שרירא השתמש בלשון זה לאמר שנשמדו במגפה, ומפני שלא רצה לדבר בגנותם השתמש בלשון כזה המשתמע לזונום שונים, והארכנו בדבר פשוט מפני שהרב שיר מראשי המשכילים בכרם חמד חלק ז' ע"מ 183 השתמש בדברי רב שרירא אלה להפוך על פיהם את כל סדרי הדורות עכ"ל, **הרביעי** { מצאתי בספר קובץ הערות התמימים ואנ"ש גליון אדר תש"ע בזה"ל בנוגע לכ"ד אלף תלמידים הראשונים של רבי עקיבא כותב כ"ק אדמו"ר מחב"ד זצ"ל בלקוטי שיחות חלק כ"ז ע"מ 334 שהנסיין לקשר את פטירתם עם מלחמות בר כוכבא הוא היפך השי"ס אף שנמצא בספרי המשכילים, ויש להעיר שסברא זו היא לא רק נגד הגמרא אלא גם נגד השכל הישר, רבי עקיבא נהרג על קידוש השם בתחילת מלחמת בר כוכבא כמבואר בסדר הדורות בשנת ג' אלפים תת"פ ולפחות לגבי אחד מהתלמידים האחרונים מובא בגמ' סוטה כ' ע"מ א' שרבי מאיר הלך ללמוד אצל רבי עקיבא ואח"כ הלך לרבי ישמעאל ללמוד, ואחרי זה חזר לרבי עקיבא, א"כ כיצד בחדשים ספורים רבי עקיבא הספיק אחרי שכל התלמודים הקודמים נהרגו ללמד את כל התלמידים החדשים, ועוד כיצד הספיק רבי מאיר ללמוד במשך הזמן בשני מקומות, אצל רבי עקיבא ואצל רבי ישמעאל ושוב אצל רבי עקיבא, ומאיך גיסא לכל הדיעות עיין סדר עולם זוטא פרק ט' ובסדר הדורות ג' אלפים תת"פ בין החורבן בית המקדש למלחמת בר כוכבא היה ניב שנים החורבן בית המקדש היה בשנת ג"א תתכ"ח, ומלחמת בר כוכבא היה בשנת ג"א תת"פ זאת אומרת שתלמידי רבי עקיבא שלמדו אצלו במשך כ"ד שנה שלא היה בביתו לפני החורבן, התחילו ללמוד בין נ"ג לע"ז שנים קודם לכן, ובודאי לא היו תינוקות בני יומם, יוצא מזה שבזמן מלחמת בר כוכבא הם היו בגיל שבעים עד מאה, ואז הם הלכו להלחם! וכל זה אם נניח שכולם שרדו את החורבן מלחמות של אז.

מכתבים למערכת

על מה שמכובד העולם שבשידוכין מעלימים מום שיש לחתן או לכלה הרי יש בזה איסור הונאה

מה שהבאתם בשם שו"ת דברי יציב אבן העזר סימן טו"ו שהקשה מעולם תמהתי שאפילו המדקדקן במצוות מ"מ בשידוכין אינם נוהרים מלהעלים איזה מום שבסתר ואיזה מיחוש או כדומה לזה, הרי הוא איסור דאורייתא של אונאה, ולא גרע מממה דאיתא במשנה ב"מ פ"ג ע"א אין מפרסקינ לא את האדם, ובגמ' שם בע"ב כי הא דההוא עבדא סבא וכו', דהיינו שאסור לצבוע את העבד כדי שיראה יותר צעיר, ואיפסק הלכתא חו"מ סי' רכ"ח סי"ט ע"ש א"כ על מה שמכובד להקל בזה.

הגאון רבי שלמה הכהן גראס שליט"א רב ור"מ בבוקלין נראה לתרץ, דיש לחלק דשם עושה פעולה לכסות זקנותו ולשנות תוארו, משא"כ בשידוכין שאינו עושה שום פעולה לכסות את המום רק אינו הולך רכיל לגלות סוד אין שום ראייה משם.

הרה"ג יעקב ישראל מייזנער שליט"א לנדון

נראה להעיר, דבאמת אסור להעלים מום שבסתר כמו שמבואר בשמירת הלשון הלכות רכילות פרק ט' צ"ח שלישי וז"ל אם הוא רואה שאחד רוצה להשתדך עם אחר, וידוע לרואה הזה כי החתן יש לו חסרונות עצומים והמחותן אינו מזה דבר, ואילו היה יודע לא היה מתרצה לזה יש לגלות לו ע"כ.

הגאון אליהו בר שלום שליט"א

דין ומו"צ ש"י רמת שלמה בעיה"ק ירושת"ו ראש בית הוראה "משפטי החיים" בת ים
הגאון מתתיהו ישראל הורוויץ שליט"א לייקוד מחבר ספר "אוצרות הים" על מסכת ברכות

הרה"ג משה יחיאל הכהן ראטה שליט"א ירושלים

נראה להעיר, דהקהילות יעקב יבמות סימן מ"ד הוכיח מהגמרא יבמות דף ס"ה שלא צריך להודיע בשידוכים על פגם שאם היה נודע מפגם זה לאחר השידוך לא היו מבטלים בשבילו את השידוך, אף שאם היו יודעים קודם על פגם זה לא היו עושים את השידוך מעיקרו, דמבואר בגמרא שיע"ץ רבי יהודה למי שנולד מעכו"ם שבה על בת ישראל שילך למקום שבו אין מכירין אותו וישא שם בת ישראל כלומר שאינו צריך לגלות זאת למי שלא יודע על כך אף שבדאי מי שיוודע לו כן ימנע מלכבד עמו בקשרי חיתון, ומבאר הטעם דכל שבדיעבד לא ירצה לוותר על הקנין אע"פ שיש בה מום, לא חשיב גונב דעת במה שלא סיפר. והוסיף עוד דאיסור זה דגניבת דעת שאינו מספר חסרונותיו אינו אלא מדרבנן, ובמקום חשש ביטול פו"ר ושאר מכשולות לא גזרו חכמים. נוסיים בסוף הסימן דלא כתבו להלכה למעשה.

כשאדם רוצה לקנות חפץ האם יש לו חיוב לקנות מיהודי אף כשהגוי מוכר יותר בזול

מה שהבאתם מחלוקת הפוסקים האם כשהגוי מוכר יותר זול מיהודי אין לקנות מיהודי, והבאתם בשם החפץ חיים בספרו אהבת חסד פרק ח' ס"ק ז' בהנחות נתיב חסד אות י"ב שאם הנכרי מוזיל בהרבה את המחיר אין חובה לקנות אצל היהודי.

הגאון המפורסם רבי שמאי קהת גראס שליט"א

דומ"ץ, מחזיקי הדת, אהבת תורה, הישר והטוב, אוצר הפוסקים נראה להעיר, דלא כתבתם כמה השיעור שהנכרי מוזיל שיהא מותר לקנות ממנו, עיין בדרכי תשובה סימן קמ"ט ס"ק ז' דאם יש הפרש שוה פרוטה אז אין צריך להקדים את הישראל ע"ש, אבל זה חידוש גדול, והנראה דהגרר בזה הוא כמו שכתב בפתחי תשובה יור"ד סימן ל"א ס"ק ב' בשם ספר הר הכרמל יור"ד סימן ט"ו שדן כמה הויא הפסד מרובה והעלה שאין לזה דבר קצוב כלל והכל לפי ראות עיני המורה הכי נמי בנידון דידן תלוי לפי הני"ל.

מי שנותן ממתקים לקטן ביום כיפור

האם עובר איסור דאורייתא של ספיית איסור בידיים

מה שדנתם בגליון פרשת אמור האם יש איסור לתת אוכל לקטן ביום כיפור, משום ספיית איסור בידיים, והבאתם בשם שו"ת זכרון יוסף שביים כיפור לא שייך איסור ספייה.

הגאון רבי משה יהודה פריד שליט"א ראש כולל מאור התורה סן פאולא ברזיל

יצויין שכבר מבואר כן בפרי חדש אור"ח סימן תר"יא דליכא לאו דלא תאכילום באכילת היתר שהוא בזמור איסור, דומיא מה שכתבו התוס' חלוף ה' ע"מ ב' ד"ה צדקים ויתכן להוסיף דזהו גם כן כוונת המאירי עירובין מ"ו ע"ב ב' דאין טענה שלא להאכיל קטנים ביום הכפורים מצד לא תאכילום שלא אמרוה אלא באיסורים, אבל מאידך הרי"ן רפ"ח דיומא הקשה אמאן דסבירא ליה דשאר עינוים דיום הכפורים מן התורה ממה שאמרו בגמ' יומא ע"ה ע"מ ב' דהתינוקות מותרין בכלן, והיכי שרי הא אסור מצד לא תאכילום ע"ש ומוכח מדבריו דגם ביום הכפורים שייך איסור ספייה.

תגובות אפשר לשלוח עד יום ב' בערב
להרב אשר אנשיל שוורץ שליט"א רח"י תכלת מרדכי 4/15 רמת בית שמש
פקס: 077-4448278
מייל: LEVIBER@GMAIL.COM
לברורים בכל ענייני המערכת, בטל: 053-3166560

גליון זה נודב ע"י ידידינו הרה"ג יהושע וייס שליט"א בית שמש לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי יהא רעוא שזכות הצדיק תגן עליהם להתברך בכל מילי דמיטב	גליון זה נודב ע"י ידידינו הרה"ג אהרן שפרינצלס שליט"א בית שמש ר"מ בת"ת בעלזא ירושלים לרגל שמחת אירוסין בתו תח"י עב"ג הבה"ח אשר זעליג מנדל נ"י מבחיירי ישיבת בעלזא ירושלים בנו של הרה"ג אלימלך שליט"א אשדוד יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירווה נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח לכל אשר יפנה	גליון זה נודב ע"י ידידינו הרה"ג דוד רוזנברטן שליט"א ירושלים לרגל שמחת נשואי בנו הבה"ח ראובן נ"י ביום ל"ג בעומר עב"ג בת הגאון משה בנימין פרידמן שליט"א ראש ישיבת נתיבת אהרן יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירווה נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח לכל אשר יפנה
גליון זה נודב ע"י ידידינו הרב יהודה מהדיזדה שליט"א לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי לזיווג הגון להדסה מוריה בת רחל יהא רעוא שזכות הצדיק תגן עליהם להתברך בכל מילי דמיטב	גליון זה נודב ע"י ידידינו שלוחא דרבנן הרב משה מונטג שליט"א יור"ר תכנון ובניה בית שמש לזכות בנו שמעון נ"י הקרוי על שם התנא האלוקי לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי יהא רעוא שזכות הצדיק תגן עליהם להתברך בכל מילי דמיטב	גליון זה נודב ע"י ידידינו הרב משה אבובטול שליט"א ראש עיריית בית שמש לרגל שמחת אירוסין בתו תח"י עב"ג הבה"ח המופלג בתור"ש מיכל אביטוב נ"י יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירווה נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח לכל אשר יפנה
גליון זה נודב ע"י ידידינו בעלי צ'ינג' גני גאולה לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי יהא רעוא שזכות הצדיק תגן עליהם להתברך בכל מילי דמיטב	גליון זה נודב ע"י ידידינו הרה"ג מיכאל קאהן שליט"א ירושלים לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי יהא רעוא שזכות הצדיק תגן עליהם להתברך בכל מילי דמיטב	גליון זה נודב ע"י ידידינו הרה"ג יוסף רוט שליט"א ירושלים לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי יהא רעוא שזכות הצדיק תגן עליהם להתברך בכל מילי דמיטב
גליון זה נודב ע"י ידידינו הרב משה מאיר ברבר שליט"א קרית צאנז נתניה לרגל שמחת היכנס בנו כמר יקותיאל יהודה נ"י לבריתו של אברהם אבינו יהא רעוא שבזכות זיכוי רבבות ירווה נחת מכל יוצאי חלציו ויצליח לכל אשר יפנה	גליון זה נודב ע"י ידידינו הרב אהרן פייבוש שליט"א בית שמש לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי יהא רעוא שזכות הצדיק תגן עליהם להתברך בכל מילי דמיטב	גליון זה נודב ע"י ידידינו הרב שמעון גלנדואר שליט"א בית שמש לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי יהא רעוא שזכות הצדיק תגן עליהם להתברך בכל מילי דמיטב